کوتاه‌تر از گزارش

ماجرای بُرنده مثلث و تمساح

مریم خباز

جامعه

اگر زبان داشت حتما می‌گفت خوشوقتم، من کیمن هستم؛ کروکودیل اما چون زبان ندارد و شاید اصلا نداند که چرا از زادگاهش بَرش داشته و آورده‌اند در یک قفس شیشه‌ای سه گوش، همین که به او تمساح هم بگویند حتما راضی است.

ماجرای یک مثلث شیشه‌ای در یکی از مجتمع‌های تجاری تهران که غولی است برای خودش از یک عکس از همین مثلث و محتویاتش شروع شد. لابه‌لای گیاهان سبز و چند سانتی‌متر آبی که روشنی تصویر را می‌گرفت، جانوری وول می‌خورد که شبیه تمساح بود و این عجیب می‌نمود. اول از همه این که تُنگِ شیشه‌ای تنگ بود و به قواره جانور نمی‌آمد و دوم این که مگر جای جانوری درنده در مجتمع تجاری است که او آنجا بود؟! هیچ چیز این ماجرا با عقل جور نبود و ده‌ها سوال می‌شد درباره‌اش پرسید، مثلا این که این جانور با چه مجوزی همچون جانوران سیرک به نمایش درآمده و آیا زیر سایه ثروت می‌توان سیرک‌های جدید را که حیوانات در آن شعبده می‌کنند، احیا کرد؟

دیروز اما پرده ماجرا کنار رفت و هم از این جانور و هم از سازمان محیط‌زیست نقاب افتاد. با این که محیط‌زیست استان تهران چند روز قبل به ما گفته بود که از وجود این موجود بی‌خبر است و مامور به مجتمع تجاری خواهد فرستاد، دیروز اما رئیس اداره نظارت بر امور حیات‌وحش آن به ایسنا حرف‌هایی زد که جای حرف دارد.

محمد کرمی می‌گوید: این جانور یک تمساح است، یک کیمن که از قاره آمریکا و کشور برزیل به‌صورت قانونی وارد ایران شده آن هم توسط یک شرکت که مجوز واردات گونه‌های خزندگان را از سازمان حفاظت محیط‌زیست گرفته است.

خواستیم خودمان را به نشنیدن بزنیم که سازمان حفاظت محیط‌زیست برای ورود جانورانی که از کشور زادگاهشان قاچاق می‌شوند و دست‌به‌دست با مافیا می‌آیند تا به کشوری مثل ما برسند که کرمی جمله بعدی را گفت که مربوط بود به آن تُنگ تنگ شیشه‌ای. او گفت کیمن در طبیعت حداکثر ۸۰ تا ۱۰۰ سانتی‌متر قد می‌کشد و تاکنون به حداکثر رشد خود رسیده بنابراین به سبب کوچک بودن و کم‌تحرکی، فضایی که برایش درنظر گرفته شده مناسب است. با این توضیحات، پرونده جانور اسیر در مجتمع تجاری قاعدتا باید بسته می‌شد ولی تماس ما با یک دامپزشک پنبه این ماجرا را زد.

او کروکودیل است

ایمان معماریان همان ابتدای مصاحبه کلمه تمساح را اصلاح کرد و تاکید کرد که بگوییم کروکودیلِ کیمن چون این دو با هم فرق دارند و او نمی‌داند چرا مسؤول محیط‌زیست این را نمی‌داند. این حرف معماریان ما را به جست‌وجویی در اینترنت واداشت که دانستیم تمساح‌ها در دریاچه‌ها و آب‌های جریان‌دار زندگی می‌کنند و کروکودیل‌ها در مرداب‌ها و آب‌های کم‌جریان و حتی آب‌های شور. در ضمن آواره‌های کروکودیل‌ها دراز و V شکل است ولی برای تمساح‌ها گرد است و U شکل. همچنین روی همه قسمت‌های بدن کروکودیل گیرنده‌های فشار شبیه چاله پراکنده است ولی این گیرنده‌ها فقط روی آواره تمساح‌ها دیده می‌شود. این دامپزشک به ما گفت این که این کیمن به حداکثر رشد رسیده نیز غلط است چون این‌گونه از کروکودیل تا دو متر قد می‌کشد. اما اصل موضوعی که ایمان معماریان سعی داشت نورافکن رویش بگیرد، صدور مجوز برای شرکت‌هایی است که شاید با ثروت و شاید با قدرت، نقب‌هایی می‌زنند و قاچاقچیان آن‌ور مرزها را برای به‌دام انداختن جانوران بومی و فرستادنشان به کیلومترها آن‌طرف‌تر حریص‌تر می‌کند. او معتقد است چه فرقی می‌کند یک کروکودیل را به عنوان حیوان خانگی به منزل‌مان راه بدهیم یا او را در محفظه‌ای کوچک در یک مال جای دهیم زیرا هر دو روش حیوان‌آزاری است و بدتر از آن رونق بخشیدن است به قاچاق جانوران.

اقساط وام ازدواج سنگین است

اعظم کریمی، مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و توسعه اجتماعی جوانان وزارت ورزش و جوانان گفت: براساس اعلام بانک‌مرکزی خیلی از افراد هستند که مبلغ اصلی وام ازدواج را درخواست نکرده‌اند، زیرا توان بازپرداخت را نداشته‌اند. وی افزود: به عنوان مثال امسال که وام ۵۰ میلیون تومانی ارائه شد، برخی افراد مبلغ کمتر از ۵۰ میلیون تومان را درخواست داده‌اند. در هر صورت به احتمال زیاد مجلس وام ۱۰۰ میلیون تومانی ازدواج را برای سال آینده تصویب می‌کند./ایلنا

ایجاد ۴۰۰ شغل در هرمزگان

مرتضی نیازی، معاون توسعه کارآفرینی اجتماع‌محور بنیاد برکت گفت: تا پایان سال ۱۳۵۴ طرح اشتغالزایی اجتماع‌محور در مناطق محروم و روستایی استان هرمزگان به بهره‌برداری می‌رسد که ایجاد ۴۰۶۲ شغل خرد و خانگی را به دنبال دارد. به گفته وی، تاکنون ۹۶۸ طرح با ایجاد ۲۹۰۴ فرصت شغلی به بهره‌برداری کامل رسیده و ۳۸۶ طرح دیگر نیز در شرف افتتاح است./جام‌جم‌دیلی

انستیتو پاستور ایران سابقه همکاری قابل توجهی با نهادها و موسسات زیرمجموعه BioCubaFarma دارد

رئیس انستیتو پاستور ایران در گفت‌وگو با جام جم از آخرین خبرها درباره تولید واکسن کرونا توسط ایران و کوبا می‌گوید

بهار ۱۴۰۰ با واکسن ایرانی-کوبایی

لیلا شوقی

جامعه

ماجرای ساخت واکسن یا داروی مشترک از سوی دو کشور داستان تازه‌ای نیست. بسیاری از کشورها سال‌هاست در این زمینه‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند؛ اتفاقی که ایران و کوبا نیز سابقه آن را دارند. سابقه همکاری این دو کشور به حدود چند سال پیش برمی‌گردد. ایران و کوبا سال ۱۹۹۷، واکسن پنومونی یا همان واکسن‌های ذات‌الریه را تولید کردند. تولید واکسن هپاتیت، یکی دیگر از تجربه‌های موفق است. حدود دو سال پیش نیز که هنوز خبری از کووید-۱۹ نبود، ایران و کوبا پروژه دیگری را شروع کردند؛ پروژه‌ای که فناوری آن فقط در اختیار شش تا هفت کشور است. پس از شیوع کرونا اما کارشناسان ایرانی و کوبایی از این فناوری منحصر به فرد برای تولید واکسن کرونا بهره می‌گیرند. در ادامه با علیرضا بیگلری، رئیس انستیتو پاستور ایران گپ می‌زنیم. او که به‌تازگی از کوبا به ایران بازگشته، می‌گوید خبرهای خوبی درباره واکسن مشترک دو کشور دارد. آن‌طور که بیگلری وعده می‌دهد این محصول مشترک، افتخاری جهانی را رقم خواهد زد.

شما به‌تازگی از کوبا برگشته‌اید؛ از واکسن مشترک ایران با این کشور چه خبرهایی دارید؟

خبرهای خوبی داریم. ما سابقه طولانی از نظر همکاری با کشور کوبا داریم. این کشور از پیشرفته‌ترین کشورها در تولید دارو و واکسن در جهان است. کوبا دانش «های تک» در تولید دارو دارد و ساخت واکسن مشترک بین ما هم با همین تکنولوژی انجام شده است. این کشور همزمان چهار واکسن در حال تولید دارد که یکی از آنها و موفقیت‌آمیزترین آنها، همین واکسنی است که مشترک با ماست. در کوبا فاز دوم انسانی واکسن در حال انجام است و چند هفته دیگر هم فاز سوم، آن در کشور ما انجام می‌شود.

پلتفرم تولید واکسن مشترک چیست؟

ساخت پلتفرم این واکسن حدود دو سال پیش، در یک پروژه مشترک بین ایران و کوبا شروع شد. بعد از شیوع ویروس کرونا، روش اختصاصی برای تولید واکسن کووید-۱۹ با همین پلتفرم پیشرفته در نظر گرفته شد. در این پلتفرم از روش ژنتیک استفاده شده است و در واقع در آن پروتئین ساخته می‌شود. واکسن‌های پروتئینی از بی‌خطرترین واکسن‌های دنیا هستند.

در این واکسن‌ها ما خود پروتئینی را که در بیرون تولید شده است، وارد بدن می‌کنیم. این روش کم‌عارضه‌ترین روش در تولید واکسن است. واکسن ما ویژگی خاص دیگری هم دارد. برای این که ایمنی‌زایی این واکسن بیشتر شود، با مواد دیگری ترکیب شده است؛ در این واکسن، واکسن کزاز را ترکیب کردیم. واکسن کزاز هیچ عارضه‌ای ندارد و البته اثربخشی واکسن را هم بالاتر می‌برد.

ایمنی‌زایی این واکسن چقدر است؟

فاز اول و دوم این واکسن در کوبا انجام شده است و باید بگویم ایمنی‌زایی بالا و شگفت‌انگیزی دارد. در حال حاضر قضاوتی درباره میزان ایمنی‌زایی واکسن نمی‌کنیم، اما باید بدانید ایمنی و کارایی بسیار بالایی دارد.

عوارض این واکسن در کوبا چه بوده است؟

در فاز اول و دوم، هیچ عارضه‌ای نداشته است. ما از اول شروع پروژه تا امروز، پنج بار به این کشور سفر کردیم و پروژه زیر نظر و با تایید ما به سرانجام رسیده است. هر روز داده‌ها و اطلاعات را ارزیابی می‌کنیم و در این مدت زمان، هیچ‌کدام از کسانی که در آزمایش شرکت کرده‌اند، عارضه‌ای از خود نشان نداده‌اند. این نکته نشان می‌دهد این واکسن چقدر کارایی خوبی دارد و یکی از واکسن‌هایی است که از نظر علمی، در دنیا مورد توجه قرار خواهد گرفت.

چرا فاز سوم این واکسن در کشور ما آزمایش می‌شود؟

به خاطر این که این فاز بی‌خطرترین مرحله آزمایش یک واکسن است. عوارض یک واکسن در مراحل اول و دوم خود را نشان می‌دهد که در مراحل اول و دوم این آزمایش نشان داده شد که عوارضی ندارد و بی‌خطرترین واکسن است.

پس این که گفته می‌شود چون جمعیت ایران بیشتر از کوباست و شیوع ویروس در کشور ما بیشتر است دلایل این تصمیم نیست؟

نه، این دلیل آزمایش مرحله سوم در کشور ما نیست. شرط ما برای استفاده از واکسن این بود که واکسن تولید شده همکاری بین دو کشور باشد. در قرارداد بین دو کشور این موضوع را لحاظ کردیم که در صورتی از واکسن در ایران استفاده می‌کنیم که مراحل اولیه را با موفقیت گذرانده باشد و ما مطمئن باشیم که واکسن برای مردم کشورمان مشکلی ایجاد نمی‌کند.

اما واکسنی که در کوبا اثربخشی دارد، ممکن است در جغرافیای کشور ما اثربخش نباشد.

دقیقا درست است. بحث قومیت و اثربخشی دارو یا واکسن خیلی مهم است. احتمال دارد این واکسن در یک کشور دیگر، اثربخشی نداشته باشد اما این واکسن تولید خودمان است و ما زیرساخت‌های تولید این واکسن را در انستیتو پاستور ایجاد کردیم و آن را تولید می‌کنیم. واکسن تولید ما به میزان قابل‌توجهی قابلیت اثربخشی را در همه قومیت‌ها دارد. چراکه تکنولوژی ساخت این واکسن با دیگر واکسن‌های دنیا متفاوت است و به شکلی طراحی شده تا برای همه قومیت‌ها مناسب باشد. در روزهای اول در جریان تولید این واکسن بودم و در مراحل فازهای بالینی هم حضور داشتم. کشورهای زیادی از ما خواستند فاز سوم واکسن کرونا در کشور ما انجام شود، اما ما قبول نکردیم، چراکه در جریان دستور ساخت آن واکسن‌ها نبودیم و عاقلانه نیست از واکسنی استفاده کنیم که هنوز نمی‌دانیم تا چقدر ایمنی دارد.

درباره مساله جمعیت چطور؟

باید توجه داشته باشیم آلودگی در هر کشوری متفاوت است و بله، جمعیت کشور ما خیلی بیشتر از کوباست. آنها حدود ۱۲ میلیون نفر جمعیت دارند. کوبا یکی از کشورهای موفق در مهار بیماری کروناست و به خاطر همین هم بسته به فرمول‌های محاسباتی که وجود دارد و چون آلودگی عفونی در آنجا کمتر است، باید افراد بیشتری در آزمایش شرکت کنند. در کشور ما اما بسته به تعداد جمعیت و نیز درصد عفونی بیشتر و بسته به محاسباتی که انجام می‌دهیم، باید تعداد کمتری داوطلب در فاز بالینی شرکت کنند، جمعیت یا درصد شیوع آلودگی می‌تواند در تعداد افراد شرکت‌کننده در آزمایش تاثیرگذار باشد. به عنوان مثال، بسته به درصد آلودگی، در یک کشور نیاز است که ۳۰ تا ۴۰ هزار نفر در یک آزمایش شرکت کنند و در یک کشور دیگر، به تعداد کمتر یا بیشتری، با توجه به فاکتور جمعیت و آلودگی، میزان دوز واکسن و نیز تعداد شرکت‌کننده‌ها در آزمایش تغییر می‌کند.

آیا کشور دیگری، خواهان استفاده از واکسن مشترک ایران-کوباست؟

فعلا که این قرارداد بین کوبا و ایران است اما کشورهای زیادی تقاضای استفاده از این واکسن را دارند. اولویت ما، تامین واکسن برای ایران و کوباست و طبق قرارداد قبلی که با هم داشتیم، باید ظرفیت مورد نیاز کشور برای واکسیناسیون تامین بشود و فعلا تامین واکسن برای مردم دو کشور مهم است. وقتی جمعیت هر دو کشور واکسینه شدند با توافق بین دو طرف ظرفیت تولید اضافی واکسن به کشورهای دیگر صادر می‌شود.

آیا واکسیناسیون ملی کرونا که در ستاد ملی مبارزه با کرونا تصویب شده، با این واکسن انجام می‌شود؟

مسلما عاقلانه این است که برنامه واکسیناسیون، با واکسن‌های مختلف انجام بشود اما بحث ما درباره واکسن تولید مشترک است. واکسن ما برای سالمندان عوارضی ندارد و در افراد با سن متفاوت تا به حال عوارضی نداشته است. ایمنی‌زایی خیلی خوبی دارد.

آزمایش فاز سوم واکسن چه زمانی در ایران شروع می‌شود؟

هنوز زمان‌بندی دقیقی درباره شروع فاز سوم آزمایش در نظر گرفته نشده. چند هفته دیگر واکسن وارد ایران می‌شود اما تا وقتی فاز دوم آزمایش واکسن در کوبا به اتمام نرسد، ما وارد فاز سوم نمی‌شویم. بهمن و اسفند زمانی است که به احتمال زیاد، فاز سوم آزمایش شروع می‌شود.

آیا بهار سال ۱۴۰۰ واکسیناسیون با این واکسن شروع می‌شود؟

در ماه اول نمی‌توانیم قول بدهیم واکسیناسیون انجام بشود. بعد از بررسی اطلاعات واکسیناسیون در آزمایش فاز سوم، در ماه‌های دوم و سوم سال ۱۴۰۰، می‌توانیم قول بدهیم واکسیناسیون عمومی را انجام بدهیم البته باید آزمایش‌ها موفقیت‌آمیز باشند.

شما چقدر امیدوارید آزمایش بالینی با موفقیت پیش برود؟

خیلی زیاد. مطمئن باشید واکسن مشترک ما با کوبا، جزو افتخارات دنیا خواهد بود.

بیگلری درباره اینکه چرا فاز سوم واکسن مشترک ایران و کوبا در کشور ما آزمایش می‌شود می‌گوید چون این فاز بی‌خطرترین مرحله آزمایش یک واکسن است. عوارض یک واکسن در مراحل اول و دوم خود را نشان می‌دهد

جامعه+

تولید واکسن با فناوری پیشرفته

واکسن‌های داخلی به روش‌های متنوعی تولید می‌شود. یکی از روش‌ها به عنوان مثال، واکسن ویروس کشته شده است که قدیمی‌ترین روش تولید واکسن است. به گفته بیگلری، واکسنی که ایران با کوبا تولید می‌کند، فناوری‌های پیچیده‌ای دارد. او می‌گوید فناوری‌ای که در ساخت این واکسن به کار می‌رود، پیچیده‌ترین روش تولید واکسن در جهان است. مراحل متنوع برای تولید این واکسن با موفقیت پشت سر گذاشته شده و به خاطر همین است که برای اغلب قومیت‌ها کارساز است و البته عوارض کمی هم به وجود می‌آورد.

به گفته رئیس انستیتو پاستور شرکت‌های زیادی به دانش تولید این واکسن دست نیافته‌اند و این دانش دستیابی به واکسن هم خیلی در جهان مرسوم نیست، فقط شش تا هفت کشور، توانایی ساخت واکسن با این روش را دارد. به نظر او این که در کشورمان تولید واکسن با روش‌های متنوعی دنبال می‌شود اتفاق خوبی است. بیگلری می‌گوید: ویروس کرونا به‌زودی مهار می‌شود اما رسیدن به تکنولوژی‌های متنوع برای تولید واکسن برای ما می‌ماند و مردم از این سرمایه استفاده می‌کنند، از زیرساخت‌هایی که برای تولید واکسن ایجاد شده است و نیز فناوری که ما به آن دست می‌یابیم. این بهترین فرصت برای ماست که به دانش بومی دست یابیم. او به همه پلتفرم‌های متنوع تولید واکسن در کشور خوشبین است و اعتقاد دارد استفاده از این روش‌ها می‌تواند موفقیت بزرگی برای تولید واکسن در کشور باشد.

درنگ

سرمایه‌گذاری ملی

در این میان پرسش دیگری که مطرح می‌شود، هزینه ساخت یک واکسن است. به گفته بیگلری، زیرساخت‌های تولید واکسن مشترک با کشور کوبا از سال ۹۸ ایجاد شده است و همان زمان هم مجلس شورای اسلامی، بودجه قابل قبولی برای این پروژه در نظر گرفت. با شیوع ویروس کرونا از همین زیرساخت‌ها استفاده شد و به این ترتیب این روش که پیش از شیوع کرونا ایران و کوبا روی آن کار می‌کردند، برای تولید واکسن به کار گرفته شد. بیگلری درباره میزان بودجه اختصاصی به پروژه تولید واکسن ادامه می‌دهد: «تا زمانی که پروژه به پایان نرسد، نمی‌توان رقم دقیقی را عنوان کرد.» ولی به نظر او، تولید واکسن کرونا در کشور به صرفه‌تر و ارزان‌تر است، چراکه تولید یک واکسن جزو سرمایه‌گذاری‌های ملی است و پروسه تولید واکسن در یک کشور یک اتفاق استراتژیک است. به گفته او دانش دستیابی به فناوری تولید واکسن، مهم‌ترین سرمایه‌ای است که امکان دارد یک کشور به آن دست پیدا کند.

برنامه‌های آبفا برای رفع تنش آب شرب ۳۰ شهر خراسان رضوی

مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب خراسان رضوی از برنامه‌های این شرکت برای رفع تنش آب شرب در ۳۰ شهر استان خبر داد.

سید ابراهیم علوی اظهار کرد: از این تعداد پنج شهر نیشابور، گلبهار، خواف، تربت‌جام و مشهد ریزه در وضعیت قرمز قرار دارند به این معنی که میزان مصرف آب در این شهرها بیش از تولید است.

به گفته وی، میزان مصرف و تولید آب در ۱۶ شهر هم در نقطه سر به سر قرار دارد که جزو شهرهای زرد محسوب می‌شوند و در ۹ شهر با مشکلات کیفی آب از جمله سختی مواجهیم.

وی نسخه رفع مشکل آب هر شهر را متفاوت از دیگر شهرها ارزیابی کرد و گفت: در برخی شهرها احداث مخزن و در برخی دیگر افزایش منابع در دستور قرار دارد، به عنوان مثال توان تولید آب در شهرهای نیشابور، خواف و مشهد ریزه از طریق حفر و تجهیز چاه در حال افزایش است و در بعضی نقاط در تلاش هستیم با اصلاح خطوط انتقال و شبکه ضمن جلوگیری از هدررفت، به سمت مدیریت مصرف آب حرکت کنیم.

وی با بیان این‌که ۲۲۰ روستا در استان نیز در شرایط تنش آبی قرار دارند و از طریق تانکر آبرسانی می‌شوند، اظهار کرد: ۱۰۰۰ روستای بالای ۲۰ خانوار دیگر در مرز تنش قرار گرفته‌اند که بایستی با اقدامات اصلاحی تقویت منابع آبی از شرایط فعلی خارج شوند.

وی خاطر نشان کرد: با توجه به میزان اعتبارات در اختیار، پروژه‌های مختلفی در دست اجراست که در همین رابطه ۴۲ روستا در قالب پویش هر هفته الف - ب ایران در اواخر آذرماه، از لیست روستاهای تنش دار خارج شدند و تا پایان سال جاری ۳۱ روستای دیگر از شرایط تامین آب پایدار بهره مند خواهند شد.

وی از تدوین و ارسال برنامه رفع مشکل آب شرب به استانداری خبر داد که بر اساس آن قرار است با تامین ۳۰۰۰ میلیارد ریال اعتبار از محل منابع ماده ۵۶ تا پایان سال ۱۴۰۱، هزار روستای مشکل‌دار تحت پوشش قرار بگیرند.

وی منابع تامین آب ۷۶ شهر و ۲۸۰۰ روستای تحت پوشش آبفای خراسان رضوی با جمعیت سه میلیون و ۳۰۰ هزار نفر را ۱۸۰۰ حلقه چاه، قنات و چشمه اعلام کرد و افزود: این استان از اقلیم خشک و کم‌بارش برخوردار است و بارش‌های بهتر دو سال اخیر به معنای این نیست که مجاز به برداشت آب از منابع به هر میزان باشیم بنابراین لازم است یک میلیون و ۲۰۰ هزار مشترک شهری و روستایی شرایط و نحوه مصرف و مدیریت آب را مدنظر داشته باشند.